

FYAM-KLUMMEN

COVID-19

Practicus lancerer i dette nummer FYAM-klummen. En ung almenmediciner vil i hvert nummer af Practicus skrive en klumme om et valgfrit tema. Den første klummeskribent er Cecilie Vedsted, som er fase 3-læge på Sjælland.

2020 er et anderledes år. Det er året, der ændrede mere, end mange af os forestillede os. En pandemi har bredt sig, og selvom vi i Danmark plejer at være godt stillet, når det kommer til sundhed, har vi ikke undgået den smitsomme sygdom.

I starten troede og håbede vi nok, at det ville blive en storm i et glas vand. Håbede, at vi hurtigt var tilbage til normale forhold. Det skete bare ikke.

Den første nedlukning var skrap og præget af to store problematikker: manglende mulighed for at teste muligt syge og manglende værnemidler til at beskytte os selv. Sygeplejersker blev hjemsendt – hvem havde nogensinde forestillet sig det? Størstedelen af konsultationer blev omlagt til telefon og video. Begge dele med sine begrænsninger, men efter nogen tid også overraskende effektivt. En tid med mange restriktioner og mange vejledninger flere steder fra. Et uundgåeligt mismatch mellem, hvad der blev meldt ud på de mange pressemøder, og hvad der rent faktisk var muligt. Alle var frustrerede.

Sommeren med det lavere smittetryk og genåbningen af samfundet var præget af håb og øget socialisering. Ikke overraskende med øget smittetryk til følge. Endnu værre blev det,

da kulden kom, og vi rykkede inden-dørs.

Anden bølge og fornyet nedlukning af samfundet op til jul. Dette til toner af håb: Vaccinen kommer snart. Men folk var trætte. Mange modarbejdede den nye nedlukning, og der var ikke samme fællesskabsfølelse som tidligere på året. Men test og værnemidler havde vi nu fri adgang til, så vi var kommet langt – eller i hvert fald videre ...

Frygt og hverdag

Frygt ved at gå på arbejde er normalt ikke noget, jeg har oplevet, men under COVID-19-pandemien har frygten været oppe at vende flere gange. I starten fordi man ikke vidste, hvad det var for en sygdom, og hvad den ville gøre ved vores samfund. Vi så billeder fra Kina og Italien, der var præget af kaos og frustration. Døde, man ikke havde ressourcer til at skaffe væk, og overbebyrdede læger og sygeplejersker, der ikke kunne følge med, og som samtidig var bange for

selv at blive syge. Ville jeg som uddannelseslæge blive trukket tilbage i Akutmodtagelsen og være en del af et sådant scenarie i Danmark? Skulle jeg være med til at prioritere, hvem der skulle have en plads med ilt og dermed en chance for at overleve, og hvem vi kun kunne krydse fingre for? Tankerne var mange, og frygten for at være en del af et kollapsende sundhedsvæsen var en del af det.

Tager jeg smitten med hjem?

Dertil kommer frygten for at tage smitte med hjem til min søn med diabetes. Frygten for, at han ville blive svært syg og muligvis dø, fyldte en del i starten. Hver gang jeg har forholdt mig til mulig eksponering i klinikken eller andre steder, dukker frygten op som en konstant følgesvend. Jeg vil for alt i verden ikke risikere min søns helbred, men ved ikke, om COVID-19 reelt er en trussel for ham. Indtil videre har vi ikke set så mange syge trods høje smittetal i gruppen af teenagere. Men hvor mange teenagere med diabetes og COVID-19 er der egentlig data på? Hvad hvis jeg selv bliver smittet?

Vil jeg være én af dem, som bliver mere syg end andre? Jeg har et par småskavanker, som jeg til dagligt ikke skænker en tanke, men har de betydning? Uvidenheden er svær at håndtere.

Eksponeret og hvad så?

På en helt almindelig hverdag midt i anden bølge har jeg en fremmødekon-sultation med en patient, som jeg kender som værende fornuftig. Hun bærer den foreskrevne maske og sidder ca. tre meter fra mig i konsultations-lokalet fraset meget kortvarig kontakt ad to omgange. Hun småhoster i sin maske, og jeg spørger prompte ind til det. Hun siger, at sådan er det altid om vinteren, ikke noget særligt. Jeg lufter alligevel godt ud, da hun er gået, og spritter ekstra af. Frygten kommer igen – sammen med irritationen over, at folk ikke selv tænker tanken, at de måske skal tale med lægen i telefonen omkring deres problem i stedet for at bede om at blive set. Hvad med vores sekretær? Har hun husket at spørge grundigt ind til symptomer, eller er det glippet, fordi patienten kun taler engelsk? Er jeg småparanoid, hysterisk eller lignende? Måske, men uanset kan jeg ikke styre det bedre end dette.

Senere på dagen kommer min kollega og fortæller, at manden til min småhostende patient er COVID-19-positiv. Det vidste de godt, inden hun kom i klinikken, men da hendes første test var negativ, troede hun ikke, det var et problem. Ifølge DSAM's på dette tidspunkt gældende vejledning er jeg ikke nær kontakt og skal forsætte, som om intet var hændt. Det er utrygt.

Jeg er smittet

Aftaler med min leder, at jeg lader mig teste, som hvis jeg var nær kontakt, men passer mit arbejde, så længe jeg ikke har symptomer. Første test er negativ, og jeg tager på arbejde dagen efter. Jeg er lidt træt og uoplagt. I løbet af aftenen får jeg ondt i halsen, isolerer mig på mit værelse og melder mig syg dagen efter. Jeg bliver testet igen: positiv!

Ikke at jeg er overrasket. Jeg er i mellemtiden blevet skidt tilpas og har fået en kraftig hovedpine. Synes symptomerne passer meget godt på, hvad jeg har hørt fra andre COVID-19-positive. Dagene går med Iprex, Panodil og små gåture i haven for at mindske DVT-risikoen. De første fem dage er al kontakt med børnene via telefonen. De tester begge positiv, og vi kan igen åbne dørene og se hinanden. En stor lettelse at kunne holde øje med dem og se, hvordan de har det.

Hvad skal der ske?

Jeg begynder at få svarere ved at trække vejret. Jeg finder pulsoximeteret fra lægevagttasken frem. Sat. 94 % ved almindelig vejtrækning i hvile, men kan øges til 98 % ved forceret vejtrækning. Er blevet let taledyspnøisk. Vi taler om, hvad der evt. skal ske, hvis jeg får det værre og må indlægges. Jeg er bange, men forsøger ikke at lade det skinne igennem. Min søn er begyndt at få symptomer – ondt i halsen og forkølelse. Han får en del uprovokerede blodsukkerfald, oftest om natten. Tankerne er mange, og langt de fleste er bekymringer. Vil min søn også få problemer med vejtrækningen? Eller det, der er værre? Hvad med fremtiden? Vil jeg få senfølger? Vil jeg kunne arbejde normalt? Disse er mine bekymringer i skrivende stund. Når dette blad udkommer, er jeg forhåbentlig meget klogere ... //